

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 266/2014-30

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 4. júna 2014 predbežne prerokoval sťažnosť J. K., Košice, zastúpeného, spoločnosťou Advokátska kancelária JUDr. Daniel Blyšťan s. r. o., Rastislavova 68, Košice, konajúcou prostredníctvom konateľa a advokáta JUDr. Daniela Blyšťana, vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, základného práva na vlastníctvo podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na podnikanie a vykonávanie inej zárobkovej činnosti podľa čl. 35 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práva na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a porušenia zákazu diskriminácie podľa čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 9 Sžo 23/2013 z 27. novembra 2013 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť J. K. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 13. marca 2014 doručená sťažnosť J. K., (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou sa domáhal vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), základného práva na vlastníctvo podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, základného práva na podnikanie a vykonávanie inej zárobkovej činnosti podľa čl. 35 ústavy, práva na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13 dohovoru a porušenia zákazu diskriminácie podľa čl. 14 dohovoru rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 9 Sžso 23/2013 z 27. novembra 2013 (ďalej len „rozsudok najvyššieho súdu“ alebo „napadnuté rozhodnutie“).

Ako z obsahu sťažnosti vyplýva, sťažovateľ do 10. februára 2009 vykonával advokáciu samostatne ako fyzická osoba podľa zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o advokácii“). Po tom, ako založil obchodnú spoločnosť ..., ktorej je jediným konateľom, od 11. februára 2009 bol oprávnený poskytovať právne služby len v mene a na účet tejto spoločnosti. Keďže od 11. februára 2009 nevykonával advokáciu samostatne ako fyzická osoba, uhradil poisťné na nemocenské poistenie, poisťné na starobné poistenie a príspevky na starobné dôchodkové sporenie, poisťné na invalidné poistenie a poisťné do rezervného fondu solidarity (ďalej len „poisťné a príspevky“) iba za obdobie do 10. februára 2009. Vychádzal z toho, že v dôsledku zániku jeho oprávnenia vykonávať advokáciu mu podľa § 21 ods. 4 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení účinnom k 10. februáru 2009 (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“) povinné nemocenské a dôchodkové poistenie samostatne zárobkovo činnnej osoby [§ 5 písm. c) zákona o sociálnom poistení] zaniklo k 10. februáru 2009. Skutočnosť, že sťažovateľ nie je samostatne zárobkovo činná osoba

pre potreby sociálneho poistenia, potvrdilo predsedníctvo Slovenskej advokátskej komory v zmysle § 71 ods. 2 písm. k) zákona o advokácii písomným stanoviskom.

Sociálna poisťovňa, pobočka Košice (ďalej aj „správny orgán“), rozhodnutím č. 700-3410073710-GC04/10 z 10. februára 2010 predpísala sťažovateľovi za obdobie júl 2009 až december 2009 poistné a príspevky v celkovej výške 538,20 € a uviedla, že dlžnú sumu má uhradiť do 30 dní od doručenia tohto rozhodnutia. Svoje rozhodnutie odôvodnila tým, že poistné a príspevky riadne neuhradil, hoci tak bol povinný ako povinne nemocensky a dôchodkovo poistená samostatne zárobkovo činná osoba urobiť.

Proti tomuto rozhodnutiu podal sťažovateľ odvolanie z 24. februára 2010, ktoré odôvodnil tým, že od 10. februára 2009 nie je samostatne zárobkovo činnou osobou v zmysle § 5 zákona o sociálnom poistení, pretože mu zaniklo oprávnenie vykonávať ako fyzickej osobe advokáciu samostatne. Poukázal na stanovisko Slovenskej advokátskej komory, z ktorého vyplýva, že advokát, ktorý je konateľom advokátskej spoločnosti s ručením obmedzeným, nie je samostatne zárobkovo činnou osobou, ale štatutárnym orgánom obchodnej spoločnosti konajúcim v jej mene a na jej účet. Napadnuté rozhodnutie navrhol zrušiť, keďže bol zaviazaný k povinnostiam bez právneho dôvodu.

Sociálna poisťovňa, ústredie (ďalej aj „žalovaný správny orgán“), rozhodnutím č. 11119/2010-BA zo 7. apríla 2010 odvolanie sťažovateľa zamietla a rozhodnutie pobočky potvrdila. Poukázala na to, že pre účely posudzovania právneho postavenia samostatne zárobkovo činnnej osoby vo vzťahu k sociálnemu poisteniu je právne relevantný § 5 písm. c) zákona o sociálnom poistení, a preto advokát zapísaný do zoznamu advokátov vedeného Slovenskou advokátskou komorou je na účely sociálneho poistenia samostatne zárobkovo činnou osobou a zmena formy výkonu advokácie je vo vzťahu k postaveniu advokáta ako samostatne zárobkovo činnnej osobe právne bezvýznamná.

Proti tomuto rozhodnutiu sťažovateľ 18. mája 2010 podal Krajskému súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) žalobu o preskúmanie jeho zákonnosti. Navrhol napadnuté rozhodnutie zrušiť ako nezákonné, pretože bolo vydané napriek tomu, že mu

zaniklo povinné nemocenské a dôchodkové poistenie k 10. februáru 2009 z dôvodov uvedených už v konaní pred správnym orgánom, t. j. preto, že mu zaniklo oprávnenie na výkon advokácie, a vychádzalo teda z nesprávneho právneho posúdenia veci správnym orgánom. Zánikom povinného nemocenského a dôchodkového poistenia samostatne zárobkovo činné osoby zaniká aj jej povinnosť uhrádzať Sociálnej poisťovni poistné a príspevky. Krajskému súdu sťažovateľ predložil list Slovenskej advokátskej komory č. 7/2010-JUDr. De/Ma z 27. mája 2010, v ktorom bolo uvedené, že od 11. februára 2009 nie je samostatne zárobkovo činnou osobou podľa zákona o sociálnom poistení. Slovenská advokátska komora v ňom ďalej uviedla, že potvrdenie je záväzné pre tretie osoby, pretože bolo vydané podľa § 71 ods. 2 písm. k) zákona o advokácii, v zmysle ktorého Predsedníctvo Slovenskej advokátskej komory vydáva záväzné potvrdenie o forme výkonu advokácie podľa § 12 tohto zákona a o skutočnosti, či advokát je samostatne zárobkovo činnou osobou podľa osobitného predpisu.

Krajský súd rozsudkom č. k. 6 S 11662/2010-64 z 25. novembra 2010 žalobu sťažovateľa zamietol. Stotožnil sa s právnym posúdením veci žalovaným správnym orgánom a v odôvodnení tohto rozhodnutia uviedol, že *„existencia oprávnenia advokáta na výkon advokátskej činnosti je podmienená zápisom v zozname advokátov vedenom SAK až do času, kým nebol vyčiarknutý z tohto zoznamu a má za následok, že advokát musí byť považovaný za SZČO na účely zákona o sociálnom poistení a teda je povinne nemocensky poistený /§ 14 ods. 1 písm. b/ a povinne dôchodkovo poistený /§ 15 ods. 1 písm. b/. Vznik a zánik poistenia sa viaže na podmienky stanovené v § 21 zákona o sociálnom poistení. Prvostupňový súd uviedol v odôvodnení rozsudku, že na výkon advokátskej činnosti je oprávnený len advokát, ktorý je zapísaný do zoznamu advokátov, ktorý vedie SAK. Vymedzenie SZČO podľa § 5 písm. c/ zákona o sociálnom poistení je odvodené od samostatného oprávnenia vykonávať túto činnosť. Podľa názoru prvostupňového súdu rozhodovanie o zániku poistného pomeru samostatne zárobkovo činné osoby nepatrí do právomoci Slovenskej advokátskej komory ako samosprávnej stavovskej organizácie združujúcej všetkých advokátov zapísaných v zozname advokátov, ktorý vedie.“*

Sťažovateľ 10. januára 2011 podal proti tomuto rozsudku odvolanie najvyššiemu súdu, ktorým navrhol odvolaciemu súdu napadnuté rozhodnutie krajského súdu zmeniť tak, že rozhodnutia správnych orgánov sa zrušujú. Sťažovateľ zopakoval už skôr prednesené argumenty, poukázal na to, že ako fyzická osoba nemá oprávnenie na výkon advokácie a nemožno ho považovať za samostatne zárobkovo činnú osobu, pretože právne služby poskytuje v mene a na účet obchodnej spoločnosti. V odvolaní tiež upriamil pozornosť najvyššieho súdu na nesprávny záver krajského súdu o tom, že neakceptuje tvrdenie sťažovateľa, podľa ktorého potvrdenie Slovenskej advokátskej komory o tom, že už nie je samostatne zárobkovo činnou osobou, je v zmysle § 135 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku pre súd záväzný. V tejto súvislosti poukázal na § 71 ods. 2 písm. k) zákona o advokácii, ktorým bola právomoc rozhodovať o tejto otázke u špecifickej skupiny osôb (advokátov) zverená Slovenskej advokátskej komore. Napriek tomu, že sťažovateľ poukazoval na rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 1 Sžso 7/2009 z 30. marca 2010, krajský súd hoci dospel k opačnému záveru, žiadnym spôsobom sa s názorom najvyššieho súdu nevysporiadal.

Najvyšší súd rozhodol o odvolaní sťažovateľa rozsudkom sp. zn. 9 Sžso 21/2011 z 29. februára 2012 tak, že napadnutý rozsudok krajského súdu potvrdil. Stotožnil sa s právnym posúdením veci krajským súdom, námietku sťažovateľa o záväznosti stanoviska Slovenskej advokátskej komory pre správny súd považoval za nedôvodnú a vo vzťahu k rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 1 Sžso 7/2009 z 30. marca 2010 uviedol, že ide o rozhodnutie ojedinelé v praxi najvyššieho súdu a iba to, že krajský súd sa k jeho existencii a obsahu nevyjadril, nezakladá vadu, ktorá by mala vplyv na zákonnosť jeho rozhodnutia.

Sťažovateľ podal ústavnému súdu sťažnosť, ktorou namietal porušenie svojich základných práv a slobôd, ako aj ďalších práv špecifikovaných v sťažnosti. Ústavný súd o sťažnosti sťažovateľa rozhodol nálezom ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 426/2012 z 21. februára 2013, ktorým vyslovil, že základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 9 Sžso/21/2011 z 29. februára 2012 porušené bolo, uvedené rozhodnutie zrušil a vec vrátil najvyššiemu súdu na ďalšie konanie. Sťažovateľovi priznal

náhradu trov konania. Vo zvyšnej časti sťažnosti nevyhovel. Ústavný súd v odôvodnení nálezu sp. zn. II. ÚS 426/2012 z 21. februára 2013 vyslovil právny záver, že pri výklade pojmov podľa § 5 a § 21 ods. 4 zákona o sociálnom poistení je potrebné uprednostniť výklad materiálny, na základe ktorého dospel k záveru, že fyzickou osobou, ktorá má oprávnenie na vykonávanie advokácie, je iba advokát vykonávajúci advokáciu samostatne a iba v prípade, ak nemá výkon advokácie pozastavený. Na uvedenom závere nič nemôže zmeniť ani skutočnosť, že aj advokát, ktorý je súčasne konateľom spoločnosti s ručením obmedzeným, musí byť v zozname advokátov vedenom Slovenskou advokátskou komorou zapísaný. Na základe uvedeného ústavný súd v spomínanom náleze vyslovil právny názor, podľa ktorého „pokiaľ sťažovateľovi po zmene formy výkonu advokácie nezostal zachovaný (v materiálnom slova zmysle) status advokáta podľa zákona o advokácii, nemohol mu zostať zachovaný ani status samostatne zárobkovo činnnej osoby pre účely zákona o sociálnom poistení...“. V súvislosti s neakceptovaním potvrdenia Slovenskej advokátskej komory podľa § 71 ods. 2 písm. k) zákona o advokácii ústavný súd zaujal právny názor, že Sociálna poisťovňa je povinná vychádzať zo stanoviska Slovenskej advokátskej komory, ktoré je pre ňu záväzné.

Najvyšší súd v ďalšom konaní opätovne preskúmal rozsudok krajského súdu a dospel k záveru, že odvolanie sťažovateľa nie je dôvodné, a preto napadnutým rozhodnutím opätovne potvrdil rozsudok krajského súdu. Najvyšší súd svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že *«z administratívneho spisu žalovanej vyplýva, že už rozhodnutím číslo 704-3440151609-GC09/09-376 zo 16. 06. 2009 pobočka Sociálnej poisťovne Košice rozhodla, že žalobcovi ako samostatne zárobkovo činnnej osobe nezaniklo povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie 11. 02. 2009. Podľa názoru Najvyššieho súdu, žalobcom tvrdená skutočnosť o zániku povinného nemocenského a dôchodkového poistenia k 11. 02. 2009 bola právoplatne vyriešená rozhodnutím Sociálnej poisťovne, pobočky Košice zo 16. 06. 2009 č. 704-3440151609-GC09/09-376. Vzhľadom na uvedené, odvolací súd nemohol akceptovať názor žalobcu a Ústavného súdu, že mu dňa 11. 02. 2009 zaniklo povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie, nakoľko už nebol SZČO, keďže žalobca ako i Ústavný súd opomenuli okolnosť, že o tejto skutočnosti bolo už právoplatne rozhodnuté skorším rozhodnutím správneho orgánu.*

Najvyšší súd v ďalšom v odôvodnení rozsudku poukázal na uznesenie Ústavného súdu zo dňa 28. 03. 2012, III. ÚS 118/2012-34, ktorým zamietol sťažnosť ako zjave neopodstatnenú, resp. na ďalšie rozhodnutia Ústavného súdu ktoré predchádzali vydaniu predmetného nálezu, ktorými boli obdobné sťažnosti odmietnuté.

Najvyšší súd v odôvodnení rozsudku tvrdí, že § 5 písm. c/ zákona o sociálnom poistení vymedzuje pojem SZČO na účely tohto zákona a upravuje tak aj postavenie advokáta, ktorý má oprávnenie na vykonávanie advokátskej činnosti. Najvyšší súd v odôvodnení rozsudku dôvodil, že: „Len advokát /fyzická osoba/ je zapísaný v zozname advokátov... Je len jedno oprávnenie na vykonávanie advokácie a je udeľované výlučne advokátovi a bez ohľadu na formu výkonu advokácie. Práve od statusu advokáta, ktorému toto oprávnenie bolo udelené, teda nie od konkrétnej formy výkonu advokácie, sa v zmysle § 5 zákona o sociálnom poistení odvíja postavenie SZČO“. Najvyšší súd taktiež dôvodil, že žalobca sa mylne domnieva, že ako konateľ „advokátskej“ spoločnosti nie je už SZČO, a námietku žalobcu týkajúcu sa ust. § 71 ods. 2 písm. k/ zákona o advokácii nepovažoval za dôvodnú a uviedol, že rozhodnutie o vzniku, prerušení a zániku sociálneho poistenia v sporných prípadoch zákon výslovne zveruje do vecnej pôsobnosti pobočky Sociálnej poisťovne. Najvyšší súd opätovne poukázal na to, že rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn.: I Sžo 7/2009 je v rozhodovacej praxi najvyššieho súdu ojedinelé.».

Porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom najvyššieho súdu sťažovateľ odôvodnil tým, že dotknuté ustanovenia právneho poriadku, najmä § 71 ods. 2 písm. k) zákona o advokácii aplikoval najvyšší súd ústavne nekonformným spôsobom. Ústavne súladnému výkladu tohto ustanovenia zodpovedá jeho výklad podaný ústavným súdom uvedený v náleze sp. zn. II. ÚS 426/2012 z 21. februára 2013, podľa ktorého Sociálna poisťovňa je povinná vychádzať zo stanoviska Slovenskej advokátskej komory pri posudzovaní otázky, či advokát je alebo nie je samostatne zárobkovo činnou osobou. Podľa sťažovateľa „Najvyšší súd v predmetnom rozsudku vôbec nevzal do úvahy právne záväzné názory vyslovené Ústavným súdom v Náleze zo dňa 21. 02. 2013, sp. zn.: II. ÚS 426/2012-530... doslova ich odignoroval... v odôvodnení napadnutého rozsudku sám uviedol, že nemohol akceptovať názor Ústavného súdu, že dňa 11 .02. 2009

sťažovateľovi zaniklo povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie, nakoľko už nebol SZČO.“.

Sťažovateľ v sťažnosti tiež poukázal, že „v konaní pred všeobecnými súdmi Sociálna poisťovňa argumentovala tým, že Sociálna poisťovňa, pobočka Košice, vydala dňa 16.06.2009 rozhodnutie č. 704-3440151609-GC09/09-376, ktorým rozhodla, že J. K. povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie dňa 11.02.2009 nezaniklo. V prvom rade je potrebné poukázať, že takéto rozhodnutie Sociálnej poisťovne nebolo sťažovateľovi nielen že doručené, ale takéto rozhodnutie je možné chápať iba ako paakt, a to vzhľadom k tomu, že v zmysle ust. § 71 ods. 2 písm. k/ zákona o advokácii bola zverená právomoc predsedníctvu Slovenskej advokátskej komory rozhodovať o skutočnosti, ktorá osoba zo špeciálne úzko vymedzenej skupiny osôb a to advokátov je alebo nie je samostatne zárobkovo činnou osobou, v zmysle zákona o sociálnom poistení. Predsedníctvo Slovenskej advokátskej komory vydalo záväzné potvrdenie zo dňa 09.03.2009, v ktorom uviedlo, že J. K. dňa 10.02.2009 zaniklo oprávnenie vykonávať advokáciu samostatne ako fyzická osoba a následne Predsedníctvo Slovenskej advokátskej komory vydalo záväzné potvrdenie zo dňa 27.05.2010, v zmysle ust. § 71 ods. 2 písm. k/ zákona o advokácii, v ktorom uviedlo, že J. K. nie je samostatne zárobkovo činnou osobou podľa zákona o sociálnom poistení a uvedené rozhodnutie nebolo žiadnym spôsobom zrušené a ako vydané na to oprávneným orgánom. S vyššie uvedenou skutočnosťou sa Najvyšší súd nevysporiadal pri rozhodovaní o odvolaní sťažovateľa.“.

Sťažnosť v časti namietajúcej porušenie základného práva na vlastníctvo podľa čl. 20 ods. 1 ústavy rozsudkom najvyššieho súdu sťažovateľ odôvodnil tým, že najvyšší súd neodstránil stav, ktorý nastal nezákonným predpísaním príspevkov a poistného zo strany Sociálnej poisťovne. Sťažovateľ uviedol, že bolo proti nemu začaté exekučné konanie v prospech Sociálnej poisťovne, ktorého cieľom je vymoženie predpísaného poistného a príspevkov.

Porušenie základného práva na podnikanie a vykonávanie inej zárobkovej činnosti podľa čl. 35 ústavy odôvodnil sťažovateľ tým, že najvyšší súd mu svojím rozhodnutím

nedovolil vykonávať advokáciu ako konateľovi spoločnosti s ručením obmedzeným za rovnakých podmienok ako inej fyzickej osobe, pretože sťažovateľ musí na takéto podnikanie vynaložiť vyššie finančné prostriedky, čím je diskriminovaný, pretože základným pravidlom hospodárskej súťaže je nielen voľnosť vstupu na trh, ale aj rovnosť pravidiel správania na trhu pre všetkých účastníkov.

K namietanému porušeniu práva sťažovateľa na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13 dohovoru rozsudkom najvyššieho súdu malo dôjsť tým, že sťažovateľovi bolo iba formálne umožnené podať žalobu pre nezákonnosť správneho rozhodnutia, pretože krajský súd a aj najvyšší súd ústavne neospravedlňuje svoju právomoc riadne nevykonali.

Pokiaľ sťažovateľ namietal porušenie zákazu diskriminácie podľa čl. 14 dohovoru rozsudkom najvyššieho súdu, toto svoje tvrdenie odôvodnil tým, že v dôsledku rozhodnutia najvyššieho súdu dôjde k dvojitému odvádzaniu nemocenského a dôchodkového poistenia z jedného dôvodu, ktorým je poskytovanie právnych služieb jednou osobou, čo je v rozpore so zásadou rovnakého zaobchádzania, pretože takto je advokát – konateľ advokátskej spoločnosti s ručením obmedzeným znevýhodnený oproti advokátom vykonávajúcim advokáciu samostatne.

Na základe uvedeného sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd rozhodol nálezom, v ktorom vysloví:

„Základné právo J. K.... podľa čl. 20 ods. 1, čl. 35 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo podľa čl. 6 ods. 1, čl. 13 a čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd Rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, zo dňa 27. 11. 2013, sp. zn.: 9 Sžso/23/2013 porušené boli.

Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 27. 11. 2013, sp. zn.: 9 Sžso/23/2013 zrušuje a vec vracia Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na ďalšie konanie.

J. K. priznáva primerané finančné zadostučinenie vo výške 3.000,-EUR, ktoré je Najvyšší súd Slovenskej republiky povinný vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky je povinný uhradiť J. K. trovy právneho zastúpenia v sume vyčíslenej v písomnom vyhotovení nálezu na účet právneho zástupcu J. K. do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd, t. j. právomoc ústavného súdu je iba subsidiárna.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Sťažovateľ tvrdí, že rozsudkom najvyššieho súdu bolo porušené jeho základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, právo na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, základné právo na vlastníctvo podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, základné právo na podnikanie a vykonávanie inej zárobkovej činnosti podľa čl. 35 ústavy, právo na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13 dohovoru a zákaz diskriminácie podľa čl. 14 dohovoru.

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľ do 10. februára 2009 vykonával advokáciu samostatne ako fyzická osoba a od 11. februára 2009 začal poskytovať právne služby v mene a na účet obchodnej spoločnosti K..., ktorej je jediným konateľom a spoločníkom. Na základe uvedenej zmeny formy vykonávania advokácie podal sťažovateľ Sociálnej poisťovni, pobočke Košice, odhlášku z povinného nemocenského a dôchodkového poistenia, keďže podľa jeho názoru od uvedeného dátumu stratil postavenie samostatne zárobkovo činnnej osoby, čo bolo potvrdené aj v stanovisku Slovenskej advokátskej komory. Rozhodnutím č. 704-3440151609-GC09/09-376 zo 16. júna 2009 Sociálna poisťovňa, pobočka Košice rozhodla, že sťažovateľovi od 11. februára 2009 nezaniklo povinné nemocenské a povinné dôchodkové poistenie. Toto rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť 27. júla 2009 uplynutím úložnej lehoty na pošte. Na základe uvedeného Sociálna poisťovňa, pobočka Košice, rozhodnutím č. 700-3410073710-GC04/10 z 10. februára 2010 predpísala sťažovateľovi poistné na nemocenské a dôchodkové poistenie za obdobie júl 2009 až december 2009, ktoré sťažovateľ napadol odvolaním. Žalovaný správny orgán (Sociálna poisťovňa, ústredie) rozhodnutím č. 11119/2010-BA zo 7. apríla 2010 odvolanie sťažovateľa zamietol a prvostupňové rozhodnutie potvrdil. Žalobu sťažovateľa o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia a postupu žalovaného správneho orgánu krajský súd rozsudkom zamietol. Na základe odvolania podaného sťažovateľom najvyšší súd rozsudkom sp. zn. 9 Sžso 21/2011 z 29. februára 2012 rozsudok krajského súdu potvrdil ako vecne správny. Sťažovateľ sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 14. mája 2012 namietal porušenie identických práv ako v tejto sťažnosti rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 9 Sžso 21/2011 z 29. februára 2012. Ústavný súd nálezom sp. zn. II. ÚS 426/2012 z 21. februára 2013 vyslovil, že základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru predmetným rozsudkom najvyššieho súdu porušené bolo, rozhodnutie najvyššieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Najvyšší súd tak opätovne preskúmal rozsudok krajského súdu a napadnutým rozhodnutím dospel k záveru, že odvolanie sťažovateľa nie je dôvodné, a preto rozsudok krajského súdu opakovane potvrdil ako vecne správny.

K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom najvyššieho súdu

Zo sťažnosti možno vyvodit', že sťažovateľ vidí porušenie svojho základného práva zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v tom, že najvyšší súd učinil nesprávne právne závery (stotožniac sa so závermi vyslovenými v napadnutom rozsudku krajského súdu aj s názorom Sociálnej poisťovne) v otázke povinného nemocenského a dôchodkového poistenia fyzickej osoby zapísanej v zozname advokátov vedenom Slovenskou advokátskou komorou a vykonávajúcej advokáciu ako spoločník a konateľ obchodnej spoločnosti (t. j. nespĺňa kritériá výkonu advokácie ako samostatne zárobkovo činná osoba) a neaplikoval ústavne súladný výklad § 71 ods. 2 písm. k) zákona o advokácii v spojení s § 5 zákona o sociálnom poistení v znení účinnom v rozhodnom čase.

Sťažovateľ vidí arbitrárnosť tohto právneho záveru tiež v tom, že v zmysle § 71 ods. 2 písm. k) zákona o advokácii je v pôsobnosti Slovenskej advokátskej komory vydávanie záväzných potvrdení o forme výkonu advokácie podľa § 12 tohto zákona a o skutočnosti, či advokát je samostatne zárobkovo činnou osobou podľa osobitného predpisu, a ak v jeho prípade takéto potvrdenie bolo vydané, potom uvedené potvrdenie muselo byť záväzné aj pre Sociálnu poisťovňu i súdy pri posudzovaní otázky jeho účasti na povinnom poistení ako samostatne zárobkovo činnnej osoby. Najvyšší súd preto nerozhodol správne, ak pri vymedzení, či sťažovateľ je samostatne zárobkovo činná osoba, uprednostnil kritériá § 5 zákona o advokácii, a nie obsah potvrdenia Slovenskej advokátskej komory.

Porušenie základného práva na súdnu ochranu a spravodlivé súdne konanie podľa sťažovateľa osobitne spočíva v tom, že najvyšší súd sa neriadil záväzným právnym názorom ústavného súdu vysloveným v náleze sp. zn. II. ÚS 426/2012 z 21. februára 2013, ktorým bolo predchádzajúce rozhodnutie najvyššieho súdu v tejto veci zrušené a vec vrátená najvyššiemu súdu na ďalšie konanie. V predmetnom náleze ústavný súd pri aplikácii § 5 a § 21 zákona o sociálnom poistení uprednostnil výklad materiálny pred výkladom formalistickým, pričom konštatoval, že za osobu, ktorej oprávnenie na vykonávanie

advokácie zaniklo, je potrebné považovať každého advokáta, ktorý pôvodne vykonával advokáciu samostatne a následne začal svoje služby poskytovať ako konateľ spoločnosti s ručením obmedzeným. Vo vzťahu k záväznosti potvrdenia vydávaného Slovenskou advokátskou komorou v zmysle § 71 ods. 2 písm. k) zákona o advokácii ústavný súd v spomínanom náleze uzavrel, že Sociálna poisťovňa je povinná pri posudzovaní otázky, či je advokát samostatne zárobkovo činnou osobou, vychádzať z jeho obsahu, čo vyplýva zo vzťahu špeciality zákona o advokácii oproti zákonu o sociálnom poistení pri posudzovaní postavenia advokáta.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu. Rozsudok musí byť vyhlásený verejne, ale tlač a verejnosť môžu byť vylúčené buď po dobu celého, alebo časti procesu v záujme mravnosti, verejného poriadku alebo národnej bezpečnosti v demokratickej spoločnosti, alebo keď to vyžadujú záujmy maloletých alebo ochrana súkromného života účastníkov alebo, v rozsahu považovanom súdom za úplne nevyhnutný, pokiaľ by, vzhľadom na osobitné okolnosti, verejnosť konania mohla byť na ujmu záujmom spoločnosti.

Najvyšší súd v relevantnej časti odôvodnenia napadnutého rozhodnutia po skonštatovaní odôvodnenia rozsudku krajského súdu a obsahu odvolania sťažovateľa, ako aj vyjadrenia žalovaného správneho orgánu uviedol:

«Najvyšší súd ako odvolací súd (§ 10 ods. 2 O.s.p.) v ďalšom konaní opätovne preskúmal napadnutý rozsudok v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní podľa § 212 v spojení s § 246c ods. 1 zákona O.s.p., podrobne sa oboznámil s odôvodnením Nálezu

Ústavného súdu II. ÚS 426/2012-53 zo dňa 21. februára 2013, avšak dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

Predmetom tohto konania je preskúmanie zákonnosti a postupu žalovanej o predpísaní poistného na nemocenské poistenie, starobné poistenie a príspevky na starobné dôchodkové sporenie, poistné na invalidné poistenie a poistné do rezervného fondu solidarity v celkovej sume 538,20 € za obdobie mesiacov júl 2009 až december 2009.

Z administratívneho spisu žalovanej vyplýva, že už rozhodnutím číslo 704-3440151609-GC09/09-376 zo 16. júna 2009 pobočka Sociálnej poisťovne Košice rozhodla, že žalobcovi ako samostatne zárobkovo činnnej osobe nezaniklo povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie 11. februára 2009. Z odôvodnenia tohto rozhodnutia vyplýva, že pobočka Sociálnej poisťovne týmto rozhodnutím riešila otázku trvania povinného nemocenského a dôchodkového poistenia na základe odhlášky žalobcu z poistenia dňom 10. februára 2009. Toto rozhodnutie bolo žalobcovi doručené tretím dňom od jeho uloženia na pošte v súlade s § 24 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní a nadobudlo právoplatnosť dňa 27. júla 2009 (prvý pokus o doručenie bol 19. júna 2009 a druhý pokus 22. júna 2009) uložením na pošte. Až na tom základe rozhodli správne orgány o predpísaní poistného na nemocenské poistenie a dôchodkové poistenie žalobcu za obdobie júl až december 2009. Žalobca námietky, ktorými dôvodil v žalobe mal použiť v riadnom opravnom prostriedku proti rozhodnutiu pobočky zo 16. júna 2009. Pokiaľ tak neurobil nemôže také námietky úspešne uplatňovať v nasledujúcom správnom konaní, v ktorom pobočka a ústredie Sociálnej poisťovne rozhodovali o výške poistného z titulu trvania poistenia.

Žalobcom tvrdená skutočnosť o zániku povinného nemocenského a dôchodkového poistenia k 11. februáru 2009 bola právoplatne vyriešená rozhodnutím Sociálnej poisťovne, pobočky Košice zo 16. júna 2009 č. 704-3440151609-GC09/09-376, proti ktorému sťažovateľ nepodal odvolanie, čím sa sám zbavil možnosti preskúmania tohto rozhodnutia v rámci správneho súdnictva.

Žalovaná v preskúmanom rozhodnutí č. 11119/2010-BA zo dňa 7. apríla 2010, poukázala na to, že o tom, že žalobcovi poistenie nezaniklo rozhodla Sociálna poisťovňa, pobočka Košice právoplatným rozhodnutím. Žalobca uvedenú skutočnosť nenamietal (vyhol sa jej).

Vzhľadom na uvedené odvolací súd nemohol akceptovať názor žalobcu a Ústavného súdu, že mu dňa 11. februára 2009 zaniklo povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie, nakoľko už nebol SZČO, keďže žalobca ako i Ústavný súd opomenuli okolnosť, že o tejto skutočnosti bolo už právoplatne rozhodnuté skorším rozhodnutím správneho orgánu.

V tejto súvislosti je potrebné poukázať aj na rozhodnutie žalovanej č. 322-8628-GC-04/2009 z 3. decembra 2009, ktorým žalovaná zamietla odvolanie žalobcu a potvrdila rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočky Košice č. 700-3411026809-GC04/09 z 24. augusta 2009, ktorým bolo žalobcovi predpísané poistné na nemocenské poistenie, starobné poistenie a príspevky na starobné dôchodkové sporenie, poistné na invalidné poistenie a poistné do rezervného fondu solidarity v celkovej sume 617,22 € za obdobie mesiacov február až jún 2009. Žalobu žalobcu, ktorou napadol predmetné rozhodnutie, Krajský súd v Košiciach rozsudkom z 9. júna 2010, č. k. 7S/433/2010-40 zamietol a na odvolanie žalobcu Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudkom z 1. júla 2011, sp. zn. 7Sžo/31/2010, rozsudok krajského súdu potvrdil. Následne podanú sťažnosť žalobcu na Ústavný súd Slovenskej republiky vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom z 1. júla 2011, sp. zn. 7Sžo/31/2010, Ústavný súd svojim uznesením III. ÚS 118/2012-34 zo dňa 28. marca 2012 zamietol ako zjavne neopodstatnenú. Ústavný súd v uvedenom uznesení poznamenáva, že predmetom rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 7Sžo/31/2010 z 1. júla 2011 nemohla byť otázka zániku povinného nemocenského a dôchodkového poistenia sťažovateľa k 11. februáru 2009, pretože táto otázka bola už právoplatne vyriešená rozhodnutím Sociálnej poisťovne zo 16. júna 2009 č. 704-3440151609-GC09/09-376, proti ktorému sťažovateľ nepodal odvolanie a ktoré v dôsledku toho nadobudlo právoplatnosť 27. júla 2009.

Najvyšší súd poukazuje aj na to, že vydaniu nálezu II. ÚS 426/2012-53 zo dňa 21. februára 2013 predchádzali iné rozhodnutia senátov Ústavného súdu, ktorými boli obdobné sťažnosti o povinnom nemocenskom a dôchodkovom poistení SZČO - advokáta a vo veciach predpisu poistného na nemocenské poistenie, starobné poistenie a príspevky na starobné dôchodkové sporenie, poistné na invalidné poistenie a poistné do rezervného

fondy solidarity odmietnuté (I. ÚS 290/2010-8 zo 7. septembra 2010, II. ÚS 508/2010-15 z 25. novembra 2010, I. ÚS 93/2012-14 z 29. februára 2012, IV. ÚS 103/2012-13 z 1. marca 2012, I. ÚS 64/2012-17 z 8. februára 2012, III. ÚS 118/2012-34 z 28. marca 2012), a v ktorých bolo napr. vyslovené, že „predmetný právny výklad najvyšším súdom nevykazuje nedostatky, ktoré by odôvodňovali záver o porušení základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy alebo práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru“ (II. ÚS 508/2010-15).

Podľa názoru najvyššieho súdu predmetom sporu v tomto konaní preto nemôže byť otázka zániku povinného nemocenského a dôchodkového poistenia ku dňu 11.2. 2009, pretože táto bola už právoplatne vyriešená rozhodnutím Sociálnej poisťovne zo 16. júna 2009, číslo č. 704-3440151609-GC09/09-376.

Odvolaací súd sa stotožnil s odôvodnením rozsudku krajského súdu a na zdôraznenie jeho správnosti dopĺňa, že § 5 písm. c) zákona o sociálnom poistení vymedzuje pojem SZČO na účely tohto zákona a upravuje tak aj postavenie advokáta, ktorý má oprávnenie na vykonávanie advokátskej činnosti. Vymedzenie SZČO podľa § 5 písm. c) zákona o sociálnom poistení v znení účinnom do 31. decembra 2010 je odvodené od samotného oprávnenia vykonávať advokáciu ako takú. Nositeľom tohto oprávnenia môže byť len subjekt, ktorému toto oprávnenie bolo udelené. Len advokát (fyzická osoba) je zapísaný v zozname advokátov, hoci zákon mu následne umožňuje, aby právne služby poskytoval napríklad aj prostredníctvom spoločnosti s ručením obmedzeným. Je len jedno oprávnenie na vykonávanie advokácie a je udeľované výlučne advokátovi a bez ohľadu na formu výkonu advokácie. Práve od statusu advokáta, ktorému takéto oprávnenie bolo udelené, teda nie od konkrétnej formy výkonu advokácie, sa v zmysle § 5 písm. c) zákona o sociálnom poistení odvíja postavenie SZČO. Žalobcovi oprávnenie na vykonávanie činnosti ako také ani v dôsledku zmeny formy výkonu advokácie nezaniklo. Je len osobitným zákonom limitovaný v tom, že túto činnosť nemôže súčasne vykonávať samostatne, keď si sám zvolil, že advokátske služby bude poskytovať prostredníctvom s.r.o. Žalobcovi po celý čas status advokáta zostáva, je zapísaný v zozname advokátov, ktorý SAK vedie, svoje profesijné označenie je povinný podľa zákona o advokácii používať aj v prípade, že právne služby poskytuje prostredníctvom združenia, verejnej obchodnej spoločnosti, komanditnej spoločnosti alebo spoločnosti s ručením obmedzeným a až k nemu následne pripája meno

združenia alebo obchodné meno spoločnosti. Žalobca sa preto mylne domnieva, že ako konateľ „advokátskej“ spoločnosti nie je už SZČO a že v dôsledku nemožnosti súčasného výkonu advokácie ako fyzická osoba, došlo aj k zániku jeho oprávnenia. Námietku žalobcu, že ustanovenie § 71 ods. 2 písm. k) zákona o advokácii je nutné chápať ako zákonné zverenie právomoci predsedníctvu SAK rozhodovať aj o skutočnosti, ktorá osoba zo špeciálne úzko vymedzenej skupiny osôb, a to advokátov, je alebo nie je SZČO v zmysle zákona o sociálnom poistení, odvolací súd nepovažoval za dôvodnú. Odvolací súd zdôrazňuje, že rozhodovanie o vzniku, prerušení a zániku sociálneho poistenia v sporných prípadoch zákon výslovne zveruje do vecnej pôsobnosti pobočky Sociálnej poisťovne. Pokiaľ žalobca poukazoval na rozsudok najvyššieho súdu, sp.zn. 1 Sžso/7/2009, odvolací súd uvádza, že v rozhodovacej praxi najvyššieho súdu ide o ojedinelé rozhodnutie.

Žalobcovi ako SZČO povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie zo zákona vzniklo od 1. júla kalendárneho roka nasledujúceho po kalendárnom roku, za ktorý jeho príjem z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti podľa osobitného predpisu bol vyšší ako 12-násobok vymeriavacieho základu podľa § 138 ods. 9 zákona o sociálnom poistení, teda od 01.07.2008 a zanikne mu zo zákona 30. júna kalendárneho roka nasledujúceho po kalendárnom roku, za ktorý tento jeho príjem nebude prevyšovať uvedený násobok vymeriavacieho základu.

V danej právnej veci bol pre určenie vymeriavacieho základu žalobcu ako povinne nemocensky a dôchodkovo poistenej SZČO rozhodujúcim obdobím rok 2008, za ktorý žalobca vykázal v daňovom priznaní k dani z príjmov fyzickej osoby príjmy zo samostatnej zárobkovej činnosti. V zmysle ustanovenia § 21 ods. 1 zákona o sociálnom poistení k 1 júlu 2009 nedošlo k zániku poistenia žalobcu a preto predpísanie poistného za obdobie od 1. júla 2009 do 31. decembra 2009, preskúmaným rozhodnutím je v súlade so zákonom.»

Ústavný súd už v rámci svojej judikatúry vyslovil, že obsahom základného práva na súdnu a inú právnu ochranu (ako aj práva na spravodlivý proces) je umožniť každému reálny prístup k súdu, pričom tomuto právu zodpovedá povinnosť súdu o veci konať a rozhodnúť (napr. II. ÚS 88/01), ako aj konkrétne procesné garancie v súdnom konaní. Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale

podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti, ktorý rozhoduje o sťažnostiach týkajúcich sa porušenia základných práv a slobôd vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je v zásade oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Právomoc ústavného súdu konať a rozhodovať podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o namietaných porušeníach ústavou alebo príslušnou medzinárodnou zmluvou garantovaných práv a slobôd je daná v prípade, že je vylúčená právomoc všeobecných súdov, alebo v prípade, že účinky výkonu tejto právomoci všeobecným súdom nie sú zlučiteľné so súvisiacou ústavnou úpravou alebo úpravou v príslušnej medzinárodnej zmluve (I. ÚS 225/03, I. ÚS 334/08).

Predmetné rozhodnutie najvyššieho súdu (nadväzujúce na právny názor krajského súdu a vo veci konajúcich správnych orgánov) obsahuje podľa názoru ústavného súdu dostatok skutkových a právnych záverov, pričom ústavný súd nezistil, že by jeho výklad a závery boli svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené a nevyplývajú z nich ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s názorom najvyššieho súdu nestotožňuje, nepostačuje na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 204/2010) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok. V zmysle svojej judikatúry považuje ústavný súd za protiústavné aj arbitrárne tie rozhodnutia, ktorých odôvodnenie je úplne odchylné od veci samej, alebo aj extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06).

Ústavný súd sa z obsahu napadnutého rozsudku presvedčil, že najvyšší súd sa námietkami sťažovateľa zaoberal v rozsahu, ktorý postačuje na konštatovanie, že sťažovateľ v tomto konaní dostal odpoveď na všetky podstatné okolnosti prípadu. V tejto súvislosti už ústavný súd uviedol, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na súdnu ochranu, resp. právo na spravodlivé súdne konanie (m. m. IV. ÚS 112/05, I. ÚS 117/05). Z ústavnoprávneho hľadiska preto niet žiadneho dôvodu, aby sa spochybňovali závery napadnutého rozhodnutia, ktoré sú dostatočne odôvodnené a majú oporu vo vykonanom dokazovaní.

Ústavný súd ešte pripomína, že nie je a ani nemôže byť ďalšou opravnou inštanciou v systéme všeobecného súdnictva.

Ak najvyšší súd akceptoval kritéria vymedzenia samostatne zárobkovo činnnej osoby podľa zákona o sociálnom poistení (§ 5) vo vzťahu k výkonu advokácie pred obsahom potvrdenia vydaného v rámci zákonom vymedzenej pôsobnosti samosprávnej stavovskej organizácie advokátov [§ 71 ods. 2 písm. k)], uvedené podľa názoru ústavného súdu v spojení s ostatnými dôvodmi rozsudku najvyššieho súdu nenasvedčuje arbitrárnosti záverov najvyššieho súdu.

V tejto súvislosti ústavný súd tiež uvádza, že tomuto konaniu predchádzala sťažnosť sťažovateľa doručená ústavnému súdu 13. októbra 2011, ktorou sa domáhal vyslovenia porušenia rovnakých práv ako v tejto veci rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 7 Sžo 31/2010 z 1. júla 2011, ktorým bol potvrdený rozsudok krajského súdu č. k. 7 S 433/2010-40 z 9. júna 2010 o zamietnutí žaloby o preskúmanie zákonnosti rozhodnutí Sociálnej poisťovne, pobočky Košice, č. 700-3411026809-GC04/09 z 24. augusta 2009 a Sociálnej poisťovne, ústredie, č. 322-8628-GC-04/2009 z 3. decembra 2009. Týmito rozhodnutiami boli predpísané sťažovateľovi príspevky

a poistné za obdobie február 2009 až jún 2009 (teda za predchádzajúce obdobie), ktoré sťažovateľ riadne nezaplatil s odôvodnením, že od 11. februára 2009 nie je povinne nemocensky a dôchodkovo poistenou osobou v dôsledku zmeny formy výkonu advokácie. Ústavný súd uznesením č. k. III. ÚS 118/2012-34 z 28. marca 2012 sťažnosť sťažovateľa odmietol ako zjavne neopodstatnenú. V odôvodnení jednak uviedol, že napadnutý rozsudok najvyššieho súdu považuje za dostatočne a zrozumiteľne odôvodnený, jeho závery možno považovať z ústavného hľadiska za akceptovateľné a udržateľné, najmä však poukázal na skutočnosť, že predmetom prieskumu najvyšším súdom vo veci sp. zn. 7 Sžso 31/2010 už nemohla byť otázka zániku povinného nemocenského a dôchodkového poistenia sťažovateľa k 11. februáru 2009, pretože táto už bola právoplatne vyriešená rozhodnutím Sociálnej poisťovne, pobočky Košice, č. 704-3440151609-GC-09/09-376 zo 16. júna 2009, podľa ktorého sťažovateľovi povinné nemocenské a dôchodkové poistenie na základe odhlášky s dátumom zániku 10. februára 2009 k tomuto dňu nezaniklo.

K tej časti argumentácie, v ktorej sťažovateľ poukazuje na právne závery ústavného súdu uvedené v jeho náleze sp. zn. II. ÚS 426/2012 z 21. februára 2013, ktoré neboli najvyšším súdom podľa jeho názoru rešpektované a premietnuté do sťažnosťou napadnutého rozhodnutia, ústavný súd poznamenáva, že v napadnutom rozhodnutí najvyšší súd oproti svojmu predchádzajúcemu rozhodnutiu, ktoré bolo predmetom preskúmania v konaní vedenom pod sp. zn. II. ÚS 426/2012, doplnil jeho odôvodnenie v podstatnej časti poukázaním na zjavne relevantnú okolnosť, a to že otázka zániku povinného nemocenského a dôchodkového poistenia bola v prípade sťažovateľa už právoplatne vyriešená rozhodnutím Sociálnej poisťovne, pobočky Košice, č. 704-3440151609-GC-09/09-376 zo 16. júna 2009.

V súvislosti so závermi obsiahnutými v náleze ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 426/2012 z 21. februára 2013 ústavný súd tiež konštatuje, že aj keď v princípe platí zásada záväznosti kasačného rozhodnutia ústavného súdu pre všeobecné súdy vyplývajúca z § 56 ods. 6 zákona o ústavnom súde, vzhľadom na okolnosti danej veci, najmä s poukazom na zjavnú ojedinelosť predmetného nálezu ústavného súdu a jemu predchádzajúcu dlhodobu konštantnú a stabilnú judikatúru ústavného súdu v analogických veciach (I. ÚS 290/2010, IV. ÚS 342/2010, II. ÚS 508/2010, I. ÚS 64/2012, I. ÚS 93/2012,

IV. ÚS 103/2012, III. ÚS 118/2012, III. ÚS 426/2012, I. ÚS 570/2012, III. ÚS 386/2012), ako aj nasledujúce rozhodnutia (I. ÚS 599/2013), v ktorých všetky senáty ústavného súdu posúdili podobné sťažnosti advokátov ako zjavne neopodstatnené; v záujme nevyhnutnosti preklenutia tohto excesu v rozhodovaní ústavného súdu predmetnú ťažiskovú námietku sťažovateľa ústavný súd neakceptoval a napadnuté rozhodnutie posúdil aj vzhľadom na už uvedené skutočnosti ako ústavne udržateľné.

Je potrebné tiež zdôrazniť, že v rozhodovacej činnosti ústavného súdu v obdobných prípadoch sú aj také, v ktorých boli vydané potvrdenia podľa § 71 ods. 2 písm. k) zákona o advokácii [resp. už v čase vydania ústavným súdom posudzovaných rozhodnutí všeobecných súdov bolo účinné ustanovenie § 71 ods. 2 písm. k) zákona o advokácii, a tým bola daná možnosť existencie takýchto potvrdení v konkrétnych posudzovaných prípadoch] a závery ústavného súdu boli zhodné so závermi vyslovenými v tomto rozhodnutí (I. ÚS 64/2012). Aj táto okolnosť spochybňuje argumentáciu sťažovateľa o existencii nesúladu § 71 ods. 2 písm. k) zákona o advokácii v spojení s § 5 zákona o sociálnom poistení s ústavou, ktorý by nebol odstrániteľný aplikáciou ústavne súladného výkladu týchto ustanovení, ako to bolo v posudzovanom prípade.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd vyhodnotil argumentáciu sťažovateľa odôvodňujúcu porušenie čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru ako nedostatočnú na to, aby na jej základe bolo možné v prípade prijatia sťažnosti na ďalšie konanie zistiť a preskúmať spojitosť medzi napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu a namietaným porušením označených práv.

Ústavný súd preto sťažnosť v tejto časti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 35 ods. 1 ústavy a práv podľa čl. 13 a čl. 14 dohovoru rozsudkom najvyššieho súdu

Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Majetok nadobudnutý v rozpore s právnym poriadkom ochranu nepožíva. Dedenie sa zaručuje.

Podľa čl. 35 ods. 1 ústavy každý má právo na slobodnú voľbu povolania a prípravu naň, ako aj právo podnikat' a uskutočňovať inú zárobkovú činnosť.

Podľa čl. 13 dohovoru každý, koho práva a slobody priznané týmto dohovorom boli porušené, musí mať účinné právne prostriedky nápravy pred národným orgánom, aj keď sa porušenia dopustili osoby pri plnení úradných povinností.

Podľa čl. 14 dohovoru užívanie práv a slobôd priznaných týmto dohovorom sa musí zabezpečiť bez diskriminácie založenej na akomkoľvek dôvode, ako je pohlavie, rasa, farba pleti, jazyk, náboženstvo, politické alebo iné zmýšľanie, národnostný alebo sociálny pôvod, príslušnosť k národnostnej menšine, majetok, rod alebo iné postavenie.

Ústavný súd podľa svojej stabilizovanej judikatúry (napr. II. ÚS 78/05, I. ÚS 310/08) zastáva názor, že všeobecný súd spravidla nemôže byť sekundárnym porušovateľom základných práv a práv hmotného charakteru, ku ktorým patria aj základné práva vyplývajúce z čl. 20 a čl. 35 ods. 1 ústavy, ak toto porušenie nevyplýva z toho, že všeobecný súd súčasne porušil ústavnoprosesné princípy vyplývajúce z čl. 46 až čl. 48 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru. Inak povedané, o prípadnom porušení týchto (označených) práv by bolo možné v danej veci uvažovať len vtedy, ak by zo strany všeobecného súdu primárne došlo k porušeniu niektorého zo základných práv, resp. ústavnoprosesných princíпов vyjadrených v čl. 46 až čl. 48 ústavy, resp. v spojení s ich porušením. Keďže namietaným rozsudkom najvyššieho súdu nebolo porušené základné právo zaručené čl. 46 ods. 1 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, nemohlo dôjsť ani k porušeniu základných práv zaručených čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 35 ods. 1 ústavy.

Rovnako nemohlo dôjsť ani k porušeniu práva na účinný opravný prostriedok podľa čl. 13 dohovoru.

Vo vzťahu k sťažovateľom namietanému porušeniu čl. 14 dohovoru ústavný súd poznamenáva, že predmetné ustanovenie predstavuje všeobecnú zásadu uplatňovania základných práv a slobôd, a preto ho nemožno posudzovať samostatne, bez vzájomnej interakcie s konkrétnym právom alebo slobodou. Keďže v posudzovanej veci ústavný súd nezistil také porušenie označených práv, ktoré by odôvodňovalo následné uplatnenie ústavnoprávnej ochrany, preto konštatuje, že neexistuje vzájomná príčinná súvislosť medzi rozsudkom najvyššieho súdu a porušením označeného práva.

Preto bolo potrebné sťažnosť sťažovateľa odmietnuť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde aj v časti namietaného porušenia základných práv podľa čl. 20 a čl. 35 ods. 1 ústavy a práv podľa čl. 13 a čl. 14 dohovoru ako zjavne neopodstatnenú.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku sa už ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľa na ochranu ústavnosti nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 4 . júna 2014